24. 11. 2003

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Některé méně obvyklé formy společností

Legislativa v offshore zemích je velmi progresivní a snaží se umožnit maximální flexibilitu společenstevního práva, neboť je pod silnými vlivy z mnoha stran. Z jedné strany tlačí uživatelé offshore služeb, z druhé strany vyvíjí tlak mezinárodní společenství a vlády cizích států, z třetí strany se snaží konkurenční jurisdikce, a mezi tím se pohybují zákonodárci a jejich poradci, přičemž tito se snaží vyhovět všem. Proto se v offshore jurisdikcích vyvinula řada právních forem, které nemají v českém právu obdobu.

Legislativa v offshore zemích je velmi progresivní a snaží se umožnit maximální flexibilitu společenstevního práva, neboť je pod silnými vlivy z mnoha stran. Z jedné strany tlačí uživatelé offshore služeb, z druhé strany vyvíjí tlak mezinárodní společenství a vlády cizích států, z třetí strany se snaží konkurenční jurisdikce, a mezi tím se pohybují zákonodárci a jejich poradci, přičemž tito se snaží vyhovět všem. Proto se v offshore jurisdikcích vyvinula řada právních forem, které nemají v českém právu obdobu.

Společnosti s garancí

Společnosti s garancí („companies limited by guarantee“) jsou specifické tím, že společníci nesplácejí členský vklad nebo neupisují akcie, ale zavazují se, že v případě nesolventnosti společnosti nebo v případě její likvidace uhradí předem stanovenou částku (garanci), která je různá, ale pro offshore účely obvykle nepřekračuje 100 USD. Společníci běžně platí vstupní poplatek a případně roční poplatky, které slouží jako zdroj příjmů, pokud se tato společnost nevěnuje podnikání. Ve Velké Británii je takováto forma volena např. u golfových klubů apod.

Tato forma je využívána tam, kde je zapotřebí nehlásit akciové podíly úřadům a seznam společníků je interní záležitostí a vede jej pouze společnost. Je také využívána jako nástroj pro ochranu majetku, protože nabízí větší možnost flexibility při řízení společnosti oproti trustu a zároveň je použitelná i v zemích s kontinentálním právem.

Obecně mají všichni členové stejná práva při hlasování a výplatě dividend, ale je možné stanovit různé třídy dle odstupňování těchto práv. Účast ve společnosti obvykle zaniká smrtí společníka, ale je možno umožnit převoditelnost. Není třeba přesně definovat práva členů na podílu z dividend a vzhledem k tomu, že přistoupení ke společenské smlouvě je možné bez jakéhokoliv protiplnění, lze jen těžko přesně stanovit hodnotu podílu. Vzhledem k tomu, že společníci mají hlasovací práva, neumožňuje tak snadno obcházet daňové zákony.

Lze je založit mj. na Ostrově Man, Bahamách, Kajmanských ostrovech a na Britských Panenských ostrovech.

Hybridní společnosti

Na pomezí mezi trustem a obchodní společností stojí tzv. hybridní společnosti, kde pojem „hybridní“ znamená, že jde o kombinaci společnosti s garancí a společnosti s akciemi. Jiný popisný výraz je také „company limited by guarantee and having shares“. Má dvě třídy členů – akcionáře a garanční členy. Akcionáři při zakládání společnosti upíší vklad a získají akcie, zatímco druhá skupina – garanční členové, nevlastní akcie a ručí za závazky společnosti do určité maximální výše, zpravidla 100 USD. Garanční členové jsou vybíráni na základě rozhodnutí jednatelů nebo akcionářů. Práva a povinnosti

každé třídy podílníků jsou stanoveny stanovami společnosti, nebo toto stanovení může valná hromada delegovat na jednatele (pak jsou tato ustanovení důvěrná).

Tato struktura umožňuje oddělit řízení společnosti od práv na zisk společnosti, a to za podmínky, že akcionáři (z nichž jsou vybíráni jednatelé) mají hlasovací práva, ale nemají právo na dividendy. Garanční členové nemají rozhodovací pravomoci, ale za to mají právo na dividendy a případný likvidační zůstatek. Je možno v případě úmrtí garančního člena jeho členství anulovat a tím se vyhnout problémům s děděním. Bývá zvykem ustanovit protektora, který v zájmu garančních členů má právo veta u jmenování nových garančních členů, dispozic s majetkem společnosti apod.

Hybridní společnosti jsou používány jako náhrada klasického trustu, zejména pokud jsou garanční členové ze zemí kontinentálního práva, které nezná trust, přičemž garanční členové jsou v pozici beneficientů trustu. Akcionáři bývají profesionálové ve správě majetku nebo advokáti, kteří jsou v postavení správců trustu.

Tyto společnosti bývají používány k obcházení oznamovací povinnosti pro účely devizové regulace apod., neboť garanční člen obdrží pouze členský certifikát, která není cenným papírem. Dále lze takto obejít předpisy, které spojují určité důsledky s určitým podílem na akciích společnosti. Řada zemí v zájmu boje proti obcházení daňových povinností přijala ustanovení, dle něhož je příjem společností s nízkým zdaněním považován za příjem akcionářů a je také tak zdaněn. Toto ustanovení obvykle pracuje buď s procenty akcií, které má osoba v držení, nebo na kontrolu společnosti rozhodovacími pravomocemi. Ale při použití hybridní společnosti nelze takovéto ustanovení použít neboť garanční členové nemají žádné akcie ani kontrolu nad společností. Pro daňové účely je však možno zdanit příjmy garančních členů v zemi jejich rezidence.

Hybridní společnosti je možno zakládat na Gibraltaru, Ostrovu Man a na Turks a Caicos, přičemž posledně jmenovaná jurisdikce je nejvíce flexibilní.

„Anglosaská nadace“

„Anglosaská nadace“ („Anglo-Saxon Fundation“) je další speciální formou společnosti, která v zemích common law nahrazuje kontinentální nadaci. Jde o velmi flexibilní odpověď některých jurisdikcí na Lichtenštejnské nadace. V principu jde o společnost s garancí, kdy jsou dvě třídy jednatelů a společníků. První třída jsou zakládající jednatelé („founder directors“), kteří mají právo přijímat nové společníky, rozhodovat o zásadních věcech a mají příjmy z dividend. Druhá třída jsou „general directors“, kteří nemají právo na dividendy, přičemž jde o investiční profesionály, kteří řídí obvyklé záležitosti společnosti a jsou odměňováni na smluvním základě.

„Anglosaská nadace“ je zakládána jako obchodní společnost, když zakladatel převede majetek na společnost jako základní kapitál, a jakožto zakládající jednatel jmenuje další zakládající členy, obvykle rodinné příslušníky. Podíl není převoditelný a zaniká smrtí.

Limided Life Company

„Limided Life Company“ (LLC) čili společnost s omezeným trváním, je společností založenou na dobu určitou, což umožňuje i český právní řád v § 62 odst. 2 ObZ. Tato forma byla vynalezena vzhledem k požadavkům amerických úřadů, jmenovitě IRS, neboť spojuje výhody partnership a společnosti. Z hlediska daňových je v USA brána jako partnership, tj. příjmy a výdaje společnosti jsou posuzovány jako příjmy a výdaje společníků, z toho důvodu je zakládána hlavně osobami z USA.

Je zakládána jako obvyklá obchodní společnost, přičemž ve stanovách musí být stanovena určitá

doba, po níž dojde k likvidaci. Ze zákona je tato doba 50 let, ale je možno ji prodloužit ustanovením ve stanovách až na 150 let. Ve stanovách je možno zakotvit zákaz převodu obchodního podílu, nebo tento převod omezit a dále je možno různým způsobem upravit odpovědnost jednotlivých společníků za ztráty či v případě konkursu. Nejrozšířenější je na Turks a Caicois.

Limided Liability Company

Koncept „Limited Liability Company“ (LLC) čili společnosti s ručením omezeným vychází z německého obchodního zákoníku z r. 1892, takže jde v podstatě o nám dobře známé s.r.o. upravené americkými právníky pro použití v prostředí common law. Je překvapivě zařazena mezi hybridní společnosti, neboť z pohledu amerického práva se jedná o hybrid mezi společností a partnerships. Tato forma byla poprvé v USA uzákoněna ve Wyomingu v r. 1977, v r. 1982 následovala Florida a poté byla uzákoněna ve všech státech USA a ve většině offshore jurisdikcí.

Se společností („corporation“) má LLC společné , že společníci neručí za její závazky, zatímco s partnership má LLC společné, že její příjmy jsou zdaněny až u společníků, tedy nikoliv na úrovni společnosti („pas-through taxation“). LLC má přitom právní subjektivitu.

V podstatě byl koncept LLC formulován tak, aby vyhověl pověstnému Kintnerově testu. Jde o 4 následující podmínky:
- omezené ručení,
- centralizace správy (tzn. vedení společnosti v pravomoci jednatelů a funkcionářů, nezávislé na akcionářích společnosti),
- neomezená možnost převodu obchodního podílu,
- neomezené trvání organizace, tj. na dobu neurčitou.
Pokud organizace splňovala více než 2 podmínky, šlo o „company“, která byla podle toho zdaněna, tj. na úrovni společnosti. Obvykle se volilo omezené ručení a jeden z dalších znaků, tj. LLC byla např. na dobu určitou, všichni společníci byli jednateli, a nebo bylo zakázáno převádět obchodní podíl.

Je třeba říci, že tento koncept nebyl ze začátku zcela jasný a velmi záleželo na stanovách, jak byla z daňového hlediska tato forma klasifikována. Od r. 1997 platí, že záleží na zakladatelích, jak si určí ve stanovách způsob daňové klasifikace, přičemž pokud výslovně nestanoví tento způsob, platí, že je LLC zdaněna jako partnership, tzn. že se nemusí zabývat Kintnerovým testem.

Obvykle je minimální počet společníků 2, ale v Arkansasu, Delaware a New Yorku postačuje jeden. Jednatel postačuje jeden, přičemž se může jednat o právnickou osobu. Minimální základní kapitál není definován, přičemž LLC již ze své podstaty nevydává akcie. Sídlo musí být u registračního agenta.

Jak již vyplývá z předchozího odstavce, musí mít LLC ve většině jurisdikcí nejméně dva společníky. Na ně se však nevztahují žádné další podstatné podmínky a je tedy možné, aby oba nebyli rezidenty, měli omezené ručení apod. Často je využívána jako druhý zakládající člen jmenovaná společnost, jež vlastní 1% podíl.

Společnost se zakládá podpisem společenské smlouvy „Articles of Organisation“ nebo „Certificate of Formation“ a jejich zasláním státnímu sekretáři („Secretary of State“). Obvyklá lhůta pro zápis je 2 dny. Obchodní firma nesmí být identická nebo podobná již v jurisdikci existující, nesmí obsahovat pojmy: bank, trust, insurance, reinsurance, a povinná přípona je LLC nebo LC (limited company). Řada jurisdikcí neumožňuje podnikat LLC jako banka nebo pojišťovna. Je požadováno pravidelné placení ročního poplatku státu, do 200 USD, s výjimkou New Yorku a Oklahomy, kde se neplatí nic.

Tato forma je využívána jako jakási zástěrka, neboť mnoho podnikatelů, využívajících při své činnosti k daňovým únikům offshore společnosti, má zájem na tom, aby nebylo na první pohled patrné, že se jedná o společnost s daňově výhodným režimem, takže tento problém řeší pomocí americké LLC. Vzhledem k tomu, že LLC je zdaněna na úrovni společníků, resp. není tedy není zdaněna vůbec, učiní jejím společníkem IBC z daňového ráje a obchodují prostřednictvím LLC.

Z daňového hlediska je třeba upozornit, že LLC nemůže využívat amerických smluv o zamezení dvojího zdanění, neboť jako právnická osoba není zdaňována a tedy pro daňové účely ji nelze považovat za právnickou osobu. Tedy pokud by např. obdržela příjmy z ČR, budou v ČR zdaněny standardní srážkovou daní.

Protected Cell Company

Jde o právní formu společnosti, která je specificky vytvořena pro zastřešovací fondy a pojišťovny, se zkratkou PCC. Její podstatou je rozdělení jedné společnosti na jednotlivé části neboli buňky („cells“), přičemž každá z těchto částí je odpovědná pouze za své závazky a nikoliv za závazky jiné části společnosti. PCC byly zavedeny na Gibraltaru zákonem „Protected Cell Companies Ordinance“ z 3. 7. 2001.
Je třeba zdůraznit, že právní subjektivitu má pouze společnost a nikoliv její buňky. Je ovšem povinností jednatelů držet majetky jednotlivých částí od sebe odděleně a vést jeho přesnou evidenci, přičemž celá společnost jako taková může samozřejmě vlastnit majetek také. Tyto majetky mohou být svěřeny do péče třetí osoby za účelem investic, přičemž i tyto osoby musí držet majetky od sebe oddělené. Věřitelé jsou věřiteli pouze té buňky, jež jim dluží a nemohou se hojit na majetku jiné části, přičemž pokud nedostačuje majetek části, je možno se uspokojit majetkem společnosti, nerozděleným do buněk.

Co se týká akcií, je možno vydat akcie jednotlivých buněk („cell shares“), přičemž se vztahují k majetku v těchto buňkách. Obchodní firma musí obsahovat „Protected Cell“ nebo PCC, přičemž je jedna pro celou společnost, ale zároveň musí mít každá část své označení.

Dopad této novinky na pojišťovací sektor byl značný, neboť se zdvojnásobil počet pojišťoven na 31 v r. 2003, z nichž 20 je kaptivních a předpokládá se, že během 10 let by mohl Gibraltar dostihnou zatímní jedničku Bermudy.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Soudní dvůr EU upřesnil dosah pravidla proti zneužívání ve směrnici o mateřských a dceřiných společnostech (rozsudek NEO GROUP)
- Společné dohledové priority ESMA, EBA a EIOPA pro rok 2027
- Nové pojetí úvěruschopnosti spotřebitele?
- Plánované změny v oblasti merger control
- Co zkoumají úřady v případě zneužití holdingu? Aktuální judikatura
- Bez kontroly a bez sankcí? Daňové echo zaznělo už pošesté a mění přístup Finanční správy k daňovým chybám
- Manažerské služby pod přísným dohledem finanční správy
- Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíce červenec a srpen 2026

- Přijetí eura pohledem oceňování podniků: Co by se změnilo ve znalecké praxi?
- Finanční služby na dálku: co přinese nová úprava a co znamená pro investiční společnosti a obchodníky s cennými papíry?
- Pozemkové restituční náhrady a role znalce, když se hodnota majetkové křivdy přepočítává po desetiletích